

[Prieme.]

mænd de gennem Aarhundreder velerhvervede Rettigheder til Produktion af danske Landbrugsprodukter.

Vanggaard: Jeg vil gerne takke den højtærede Undervisningsminister, den højtærede Trafikminister og den højtærede Finansminister for Tilskuddet til Skolebørns Frirejser paa Privatbanerne. Nu kan man sige, at dette Spørgsmaal burde have været ordnet for længe siden og saaledes, at disse Tilskud til Statsbanerne og Privatbanerne var blevet ens, saa for saa vidt er der altsaa ikke meget at takke for, men nu blev Spørgsmaalet ordnet, og da vi stakkels Privatbane-Folk har slidt med det i flere Aar, vil jeg alligevel paa dette Sted frembære en Tak.

Yderligere vil jeg nævne lidt om Privatbanernes meget vanskelige Forhold. Statsbanernes Indtægter fra Privatbanerne i 1935—36 direkte paa Gods og Billetter var 11 Mill. Kr. Dertil kommer en Del Indtægter af Gods og rejsende fra Privatbanerne, som ikke er direkte ekspederet eller har gennemgaaende Billet. Denne Indtægt kan mindst sættes til 4 Mill. Kr., saa i alt har Statsbanerne altsaa en Indtægt fra de danske Privatbaner paa 15 Mill. Kr. Statsbanerne — og dermed Staten — er derfor i højeste Grad interesseret i Bevarelsen af Privatbanerne. Der kan være enkelte af disse, der ikke kan fortsætte deres Tilværelse, men jeg taler her om dem som Helhed; og forsvinder Privatbanerne, vil Statsbanerne, som jeg paaviser, miste en meget stor Del af deres Indtægter, thi er Godset først læsset paa en Bil, ved man ikke, om det naar til Statsbanerne, selv om det drejer sig om den noget længere Transport, eller om det fortsætter til Bestemmelsesstedet med Bilen — det sidste er vel endda det overvejende sandsynlige.

Staten bidrager til Statsbanernes Driftsunderskud med et Beløb af 17 Mill. Kr. Jeg vil indrømme, at dette Beløb for en Del er et Papirbeløb, men alligevel, det er meget betydeligt, og jeg gør opmærksom paa, at Privatbanerne har lige saa mange Togkilometre som Statsbanerne.

Jeg peger endvidere paa det store Personale, som er ansat i Privatbanerne, nemlig 2 615 pensionsberettigede Tjenestemænd foruden en hel Del ikke pensionsberettigede Arbejdere, saaledes at de danske Privatbaner i alt beskæftiger ca. 5 000 Mand. Der er derfor ogsaa i høj Grad Tale om et socialt Spørgsmaal. Privatbanerne udbetaler 13 Mill. Kr. i Lønninger samt andre

Ydelser til Tjenestemænd og Arbejdere, og de udbetaler 900 000 Kr. i Pensioner og Reguleringstillæg til pensionerede Tjenestemænd. Jeg nævner, at hvis denne Pension forsvinder, vil Statens Udgift til Aldersrente forøges i væsentlig Grad.

Privatbanernes Driftsunderskud er kun 1,6 Mill. Kr., og det er derfor ikke en uoverkommelig Opgave for Staten paa forskellige Punkter at vise en vis Imødekommenhed, navnlig da Banernes Drift i saa høj Grad er en Statsbaneinteresse og dermed en Statsinteresse. Generaldirektør Knutzen synes endnu ikke at have set, at Privatbanernes Opretholdelse er en stor Statsbaneinteresse; han er ikke lige vidtskuende i alle Forhold, men jeg vil haabe, at hans Øjne maa oplades. Til Hjælp til Dækning af dette Driftsunderskud paa 1,6 Mill. Kr. har vi nu, som jeg før nævnte, faaet det førnævnte Tilskud til Skolebørns Frirejse, men det er, som sagt, kun Opfyldelsen af et Retfærdighedskrav, og der er andet, der absolut bør reformeres, og hvor Privatbanerne virkelig maa kunne kræve Reform for deres Fremtids Skyld. Jeg nævner Tilslutningsafgiften. De danske Privatbaner maa betale 279 000 Kr. aarlig for at komme i Forbindelse med Statsbanerne. Denne Afgift har bestaaet i mange Aar, men den kan ikke opretholdes. Tanken er absurd. Tænker man sig en Mand komme kørende til Banerne med sit Gods, skulde han foruden at betale for Transporten, yderligere betale for, at han nu er traadt i Forbindelse med de danske Statsbaner. Det er ganske meningsløst. Man siger ganske vist, at Beløbet nu — det blev nedsat under Minister Stensballe — er nede paa Statsbanernes direkte Omkostninger ved Modtagelsen af Privatbanernes Gods og Passagerer, men Statsbanerne har jo Udgifter i det hele taget ved Modtagelsen af Gods og Passagerer, og det er derfor meningsløst, at denne Tilslutningsafgift paa 279 000 Kr. opretholdes; den maa falde bort, og det maa ske meget snart. Selvfølgelig maa samtidig Tilslutningsafgifter mellem Privatbanerne indbyrdes ogsaa falde bort.

Et andet Punkt er Postbesørgelsen. Ved de store Privatbanestationer er Betalingen derfor alt for ringe i Forhold til det præsterede Arbejde. Privatbanerne krævede for Postbesørgelsen paa Stationerne 1 400 000 Kr., men maatte nøjes med 763 000 Kr. For Postbesørgelsen i Togene blev Postvæsenets Betaling nedsat med 100 000 Kr. Forslaget gik ud paa en yderligere Nedsættelse, men vi fik den sat